

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: N. Costăș)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Municipală
„Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „RED-Nord” Bălți împotriva Întreprinderii Municipale „Amenajarea
Teritoriului și Spații Verzi” Bălți cu privire la încasarea prejudiciului material și
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 15 iunie 2017, SA „RED-Nord” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți cu privire la încasarea
prejudiciului material și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la data de 12 iulie 2016, în parcul central
din str. 26 martie, nr. 16, mun. Bălți a căzut un copac, în urma cărui au fost
deteriorați 5 piloni ai liniei electrice aeriene de 0,4kv, PT54 C28 f. (LEA-0,4kv),
care se aflau la evidența contabilă și sunt gestionați de SA „RED-Nord”.

A specificat că despre căderea copacului a fost înștiințată ÎM „Amenajarea
Teritoriului și Spații Verzi” Bălți care a înlăturat copacul căzut, iar SA „RED-
Nord” Bălți a schimbat pilonii deteriorați, conductorii au fost restabiliți și
reconectați pe sectorul deteriorat la rețeaua de distribuție a energie electrice.

Conform calculelor efectuate s-a constatat că în urma restabilirii și
reconectării liniei electrice, SA „RED-Nord” a suportat cheltuieli în sumă de
21134,45 de lei, ce constituie un prejudiciu material cauzat de către ÎM
„Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți dat fiind că nu a întreprins toate
măsurile pentru a evita căderile neplanificate (nedirijate) a copacilor aflați în
gestiunea sa.

De altfel, reclamanta a afirmat că faptul cauzării prejudiciului material cât și
mărimea lui este confirmată prin raportul nr. 82 cu privire la reparația LEA-0,4 kv,
procesului-verbal de primire a lucrărilor de reparație a acestei linii, lista
materialelor folosite, ce constituie acte primare de contabilitate, întocmite de
personalul de specialitate a SA „RED-Nord” Bălți.

La pretenția din 25 octombrie 2016 cu nr. 10/1349 pârâtul a răspuns printr-o
scrisoare din 14 noiembrie 2016, nr. 49, în care comunică că nu poate accepta
solicitarea de reparare a prejudiciului material deoarece la examinarea preventivă a

copacului căzut nu a fost depistate careva semne de infecții bacteriologice, în tulpina copacului lipsea formații scorburoase, în coroana lui nu au fost crengi uscate și rupte, care ar fi demonstrat existența problemelor cu privire la capacitatea de viață a copacului. La o examinare mai detaliată a copacului s-a depistat dezvoltarea putregaiului în sistemul rădăcinos, care în situația de presiune mai puternică asupra coroanei lui cauzată de vânt puternic, posibil a dus la căderea acestuia. Acest copac nu a fost inclus în lista celor ce urmau a fi tăiați sau întineriți, respectiv, în acest sens nu au fost întocmite careva documente oficiale.

Mai mult a specificat că răspunsul pârâtului nu poate fi apreciat ca unul întemeiat legal, deoarece, reieșind din competențele atribuite prin lege, ca întreprindere specializată în domeniu, conform Legii nr. 591 din 23 septembrie 1999 Cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale, cu modificările ulterioare, ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi Bălți”, conform art. 19 alin. (1) exercită funcția de gospodărire a spațiilor verzi.

Totodată, în actul nr. 73 din 13 iulie 2016 de cercetare și constatare a principiilor căderii copacului la 12 iulie 2017, întocmit de pârât cu prezența reprezentanților Agenției Ecologice Bălți, s-a menționat că arțarul cu diametrul de 60 cm crește în parcul central, în spatele castelului, în apropierea casei nr. 20 str. 26 martie. La examinare s-a constatat faptul căderii acestui copac, care în rezultatul vântului puternic a fost smuls din rădăcini. În rezultatul căderii a fost deteriorată linia electrică și închis accesul la cărare. Cercetarea a depistat că copacul era verde dar sistemul rădăcinos era afectat de putregai, ceea ce și a cauzat căderea.

Prin urmare, în viziunea reclamantei constatarea din actul menționat demonstrează că pârâtul nu și-a exercitat în mod corespunzător atribuțiilor prevăzute de lege.

Respectiv, reclamanta a reiterat că ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți nu și-a exercitat sarcinile și obligațiunile legale cu privire la menținerea spațiilor verzi, subordonate ei, aflate în parcul central de pe str. 26 martie din or. Bălți, în starea în care să fie excluse cazuri de degradare și de cauzare de daune prin neîntreprinderea de măsuri, în raport cu particularitățile biologice ale speciilor de copaci și de a asigura funcționalitatea acestora fără a cauza prejudicii materiale altor persoane.

A susținut că în circumstanțele descrise și în condițiile climaterice de zi, pârâta nu poate fi exonerată de răspundere materială, deoarece conform răspunsului Direcției Situații Excepționale Bălți din 02 mai 2017, la data de 12 iulie 2016 pe întreg teritoriul mun. Bălți nu a fost înregistrat cazuri de situații excepționale.

Reieșind din circumstanțele expuse reclamanta a considerat că anume ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți se face responsabilă de recuperarea prejudiciului cauzat SA „RED-Nord” Bălți la data de 12 iulie 2016 în mărime de 21134,45 de lei, în rezultatul căderii copacului din parcul de pe str. 26 martie, mun. Bălți.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Central în proces a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Administrația Publică Locală.

Prin hotărârea din 28 mai 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a admis acțiunea depusă de SA „RED-Nord”; s-a încasat de la ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți în beneficiul SA „RED-Nord” prejudiciul material în sumă de

21134,45 de lei și cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 634,03 de lei.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți la 21 iunie 2019 a declarat apel, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri.

Prin decizia din 17 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți; s-a modificat hotărârea din 28 mai 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „RED-Nord” Bălți împotriva ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți cu privire la încasarea prejudiciului și cheltuielilor de judecată, prin micșorarea cuantumului sumelor dispuse spre încasare din suma de 21 134 lei 45 bani cu statut de prejudiciu material la suma de 15 915,07 lei și cheltuielile de judecată de la suma de 634, 03 lei la suma de 477,50 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma art. 5, 14, 1398 Cod civil, art. 17, 18, 26 al Legii cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale nr. 591-XIV din 23 septembrie 1999, a concluzionat că prima instanță just a admis cerința privind încasarea prejudiciului material cauzat ca urmare a prăbușirii copacului, însă în mod eronat a stabilit cuantumul prejudiciului material.

În contextul dat, Colegiul a reținut că conform Raportului nr. 82 din 12 iulie 2016, despre reparații la LEA-0,4 kV, de restabilirea pagubei în urma prăbușirii copacului pe adresa 26 martie, 16 mun. Bălți, suma prejudiciului cauzat SA „RED-Nord” a constituit - 21 134, 44 de lei.

Conform aceluiași raport, lucrările de reparație s-au efectuat în 59 ore și 52 min, în acest sens reclamanta a inclus în calculul prejudiciului, salariul achitat muncitorilor și contribuțiile de asigurări sociale.

În sensul art. 128 alin. (1) Codul muncii, salariul reprezintă orice recompensă sau câștig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată.

Astfel, Colegiul a reținut că prima instanță în procesul determinării cuantumului cheltuielilor suportate de către SA „RED-Nord” Bălți în urma lichidării consecințelor evenimentului produs la 12 iulie 2016 provocat de prăbușirea copacului și anume restabilirea și reconectarea liniei electrice, nu a ținut cont de prevederile art. 128 alin. (1) Codul muncii, or, cheltuielile de salarizare și contribuțiile asigurări sociale nu reprezintă un prejudiciu cauzat SA „RED-Nord” Bălți, ci o obligație prevăzută de legislația muncii și nu poate fi impusă spre achitare pe seama altei părți.

Mai mult, reclamanta nu a prezentat probe care ar confirma faptul că persoanele date au lucrat în afara orelor de muncă sau în zilele de odihnă, sau acestora li s-a achitat salariu dublu, fapt ce ar servi drept temei de admitere a cerinței privind încasarea prejudiciului material la suma de 2 268, 13 lei - salariul achitat cu contribuțiile de asigurări sociale.

Așadar, în cazul în care angajații SA „RED-Nord” Bălți nu au lucrat în afara programului de muncă, reclamantul urma să excludă suma dată din Raportul nr. 82, or, persoanele date au lucrat într-un regim de muncă obișnuit în timpul orelor de muncă.

Totodată, reclamanta în calculul prejudiciului a inclus și suma de 2081, 35 lei cu titlu de cheltuieli indirecte.

La caz, instanța nu a putut reține suma dată spre încasare cu titlu de prejudiciu material, or, din materialele cauzei este imposibil de stabilit în ce constau aceste cheltuieli indirecte, iar reprezentantul intimatului nu a putut da o explicație clară din ce sunt formate aceste cheltuieli.

Reieșind din cele relatate, Colegiul a considerat necesar de a micșora prejudiciului supus încasării de la suma de 21 134,44 de lei la suma 15 915,07 lei, (7389,77 de lei - costul materialelor folosite la lucrările de reparație + 5872,79 de lei cheltuieli de transport și mecanisme = 13 262,56 de lei + 2652,52 de lei (TVA 20%) = 15 915,07 lei.)

Totodată, Colegiul a evidențiat că lipsa semnelor de boală sau putrefacție sau lipsa unor indicii aparente de vicii sau malformații la obiectul vegetației în cauză-copac și anume imposibilitatea stabilirii procesului de putrefacție a rădăcinilor, nu servește temei pentru concluzionarea faptului că apelanta și-ar fi îndeplinit obligațiunile de serviciu de întreținere într-o stare corespunzătoare a spațiilor verzi municipale, și nici temei pentru eliberarea acesteia de responsabilitatea de a repara daunele la care dânsa este angajată în temeiul legii (art. 1398 Cod Civil).

Or, în cazul în care apelanta nu s-a prezentat în cadrul ședinței instanței de apel pentru a-și expune poziția și nu a prezentat probe care ar confirma faptul imposibilității constatării din timp de către angajații ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți a faptului că rădăcinile copacului erau într-o stare de putrefacție, Colegiul nu a putut reține argumentele apelantei.

De asemenea, s-a accentuat că în prezenta cauză în urma neasigurării stării fito-sanitare corespunzătoare a obiectelor vegetației-la caz a copacului a fost deteriorați doar pilonii liniei electrice aeriene, însă consecințele prăbușirii arborelui avariat puteau fi mult mai grave, el prezentând veritabil pericol pentru viața și sănătatea trecătorilor și copiilor ce s-ar fi aflat în apropiere.

Astfel, incidentul produs la 12 iulie 2016 nu a putut fi calificat drept un caz fortuit (forță majoră) ce ar exonera apelantul de obligația reparării prejudiciului cauzat, deoarece conform informației prezentate de Serviciul Hidrometeorologic de Stat din 08 februarie 2018 și din 23 martie 2018, la 12 iulie 2016, viteza maximă a vântului în mun. Bălți (stația meteorologică) a atins 9 m/s, ceea ce reprezintă un vânt moderat și nu constituie cauza prăbușirii copacului.

În altă ordine de idei, Colegiul ținând cont de faptul că suma prejudiciului material încasat de instanța de fond a fost modificat prin micșorare, a concluzionat de a modifica suma cheltuielilor de judecată de la suma de 634,03 de lei până la suma de 477,50 de lei.

La 19 martie 2020, ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți a depus cerere de recurs, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și a încălcat normele de drept material și procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au fost apreciate arbitrar probele, iar erorile comise au dus la emiterea unor soluții greșite.

Recurenta a mai indicat în susținerea cererii, argumente de fapt și de drept similare celor expuse pe parcursul examinării cauzei în instanțele de judecată ierarhic inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 17 decembrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 20 ianuarie 2020 (f.d. 223, Vol. I), care a fost recepționată de recurentă la 23 ianuarie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 225, Vol. I).

Astfel, recursul declarat la 19 martie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 06 mai 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2rac-115/2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 12, Vol. II), or, până la data examinării recursului nu au depus referință.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de ÎM „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Amenajarea Teritoriului și Spații Verzi” Bălți, împotriva deciziei din 17 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat